

«Қалың елім, қазағым,
қайран жұртым», «Лай
суға май бітпес қой
өткенге» өлеңдері

**«Қалың елім, қазағым, қайран
жұртым»**

I. Қалың елім, қазағым, қайран жұртым,
Ұстарасыз аузыңа түсті мұртың.

II. Жақсы мен жаманды айырмадың,
Бірі қан, бірі май боп енді екі ұртың.

III. Бет бергенде шырайың сондай жақсы,
Қайдан ғана бұзылды сартша сыртың?

IV. Ұқпайсың өз сөзіңнен басқа сөзді,
Аузымен орақ орған өңкей қыртың.

Жүрегінің түбіне терең бойла,
Мен бір жұмбақ адаммын, оны да ойла.
Сократкамы, соқрақсыз жерде өстім,
Мыңмен жалғыз алмағым кім қойма!

Жасымда албырт өстім, ойдан жырақ,
Айлаға, ашыға да жақтым шырақ,
Ерте ояндым, ойландым, жеңе алмадым,
Етекбасты көп көрдім елден бірақ.

Ой кіргелі тілмегі ерік өзіме,
Сандалмамен күн кешкен бүрсе өзіме.
Өзі ермей, ерік бермей, жұрт қор етті,
Сен сөйсе, тыным ұйықтай, бақ, сөзіме!

Жүзім = Жолмақ + ...
Мен көп оқыдым ...
Адамның ...

орны мен қызметіне талдау жасайық.

Көркемдегіш құралдар мен ауыспалы мағынадағы сөздер	Қандай көркемдегіш құрал?	Автор не үшін қолданды деп ойлайсыз, түсіндіріңіз
Қалың елім, қазағым, қайран жұртым, Ұстарасыз аузыңа түсті мұртың		
Жақсы менен жаманды айырмадың, Бірі қан, бірі май боп енді екі ұртың.		
Ұқпайсың өз сөзіңнен басқа сөзді, Аузымен орақ орған өңкей қыртың.		
Көрсеқызар келеді байлауы жоқ, Бір күн тыртың етеді, бір күн – бұртың.		
Бас-басына би болған өңкей қықым, Мінеки бұзған жоқ па елдің сиқын?		

Міне, қызық! Дәптерге жазып, түртіп алу керек

Шығармашылық иелері: суретші, ақын, жазушы, сазгер, күйші, өнерпаздар ішкі қайғы- қасіретін сыртқа шығарып, туындыларында паш ету арқылы жеңілдей алады. Бұлқұбылыс психологияда **сублимация** деп аталады.

Лай суға май бітпес қой өткенге, өлеңін мәнерлеп оқу.

Лай суға май бітпес қой өткенге,

Күлеміз қасқыр жалап, дәметкенге.

Сол қасқырша алақтап түк таппадым,

Көңілдің жайлауынан ел кеткен бе?

Берген бе тәңірім саған өзге туыс?

Қыласың жер-жиһанды бір-ақ уыс.

Шарықтап шар тараптан көңіл сорлы

Таппаған бір тиянақ не еткен қуыс?

Күні-түні ойымда бір-ақ тәңірі,

Өзіңе құмар қылған оның әмірі.

Халиққа махлуқ ақылы жете алмайды,

Оймен білген нәрсенің бәрі — дәһрі.

Өзгені ақыл ойға қондырады,

Біле алмай бір тәңіріні болдырады.

Талып ұйықтап, көзіңді ашсымен,

Талпынып тары да ойлап зор қылады.

Назарларыңызға рахмет !